

конкуренцією, маніпулюванням ціновими заявками та обсягами електроенергії на ринку, використанням адмінресурсу у просуванні своїх бізнес-інтересів у цій сфері.

Отже, для електроенергетики характерними є такі криміногенні чинники, як високий рівень прихованих операцій, вони завжди супроводжуються безконтрольним маніпулюванням цінами, що дозволяє використовувати енергоносії приватним підприємствам – виробникам енергомісткої продукції під виглядом реалізації споживачам; високий рівень корумпованості органів, що контролюють енергетичну галузь; розвиток та швидке збагачення паралельних тіньових структур; неочевидність вчинення кримінальних правопорушень в енергетиці; неможливість повноцінно визначити точну кількість викрадених енергоносіїв; поява нових способів злочинів в електроенергетиці.

До факторів, які ускладнюють виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, що вчиняються в енергетичній галузі, можна віднести: можливість членів злочинних груп документально прикривати свою протиправну діяльність; можливість прикривати злочинні оборудки цілком законними угодами; можливість ефективно протидіяти спробам правоохоронних та контролюючих органів виявляти і розслідувати факти протиправної діяльності злочинної групи з використанням недоторканності різних рівнів (як законодавчо врегульованої, так і прихованої); наявність у членів злочинних груп корупційних зв'язків високого адміністративного рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> (дата звернення: 12.11.2022).
2. Про врегулювання питань щодо постачання електричної енергії споживачам та розрахунків між учасниками роздрібного ринку електричної енергії у період дії в Україні воєнного стану: наказ Міністерства енергетики України від 13.04.2022 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0441-22#Text> (дата звернення: 12.11.2022).
3. Про затвердження Порядку проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами та Порядку відбору організаторів електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами: постанова Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 499. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/499-2019-%D0%BF#n10> (дата звернення: 12.11.2022).
4. Про затвердження Правил ринку: постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0307874-18#n9> (дата звернення: 12.11.2022).
5. СБУ виявила махінації с електроенергією для населення на 2,8 мільярда. URL: https://biz.censor.net/news/3175108/sbu_vyavila_mahinatsii_s_elektroenergiyi_dlya_naseleniya_na_28_milliarda (дата звернення: 12.11.2022).

REFERENCES

1. Pro rynek elektrychnoi enerhii. "The Law of Ukraine On the Electric Energy Market" from April 13 2017, No. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> (Date of Application: 12.11.2022) [In Ukrainian].
2. Pro vrehuliuvannia pytan shchodo postachannia elektrychnoi enerhiyi spozhyvacham ta rozrakhunkiv mizh uchasykamy rozdribnoho rynku elektrychnoi enerhii u period dii v Ukraini voiennoho stanu. "Order of the Ministry of Energy of Ukraine On the settlement of issues related to the supply of electricity to consumers and settlements between participants of the retail electricity

market during the period of martial law in Ukraine” from April 13 2022, No. 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0441-22#Text> (Date of Application: 12.11.2022) [In Ukrainian].

3. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia elektronnykh auktsioniv z prodazhu elektrychnoi enerhii za dvostoronnimy dohovoramy ta Poriadku vidboru orhanizatoriv elektronnykh auktsioniv z prodazhu elektrychnoi enerhii za dvostoronnimy dohovoramy. “Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On Approval of the Procedure for Conducting Electronic Auctions for the Sale of Electric Energy Under Bilateral Contracts and the Procedure for Selecting Organizers of Electronic Auctions for the Sale of Electric Energy Under Bilateral Contracts” from June 5 2019, No. 499. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/499-2019-%D0%BF#n10> (Date of Application: 12.11.2022) [In Ukrainian].

4. Pro zatverdzhennia Pravyl rynku. “Resolution of the National Commission for State Regulation in the Energy and Utilities Sectors On Approving the Market Rules” from March 14 2018, No. 307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0307874-18#n9> (Date of Application: 12.11.2022) [In Ukrainian].

5. SBU vyjavila makhinatsii s eliektroenerhiiei dlia naseleniia na 2,8 milliarda. “The SBU discovered fraud with electricity for the population of 2.8 billion”. URL: https://biz.censor.net/news/3175108/sbu_vyyavila_mahinatsii_s_elektroenergiyi_dlya_naseleniya_na_28_milliarda (Date of Application: 12.11.2022) [In Russian].

UDC 343.973

Sakharova Olena,

Candidate of Juridical Sciences, Senior Research Officer,
Head of the Department, State Research Institute of the Ministry
of Internal Affairs of Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-9759-5324

FEATURES OF DETECTION AND PREVENTION OF CRIMINAL AND OTHER OFFENSES IN THE PROCESS OF CONDUCTING ELECTRONIC AUCTIONS FOR THE SALE OF ELECTRIC ENERGY

The article notes the peculiarities of the work of operatives of the Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine to detect and prevent criminal and other offenses committed in the process of conducting electronic auctions for the sale of electric energy. The author provides a typical list and technology for studying financial and economic documents that these employees must check to obtain information about possible crimes, as well as other offenses committed on the electricity market in the process of conducting electronic auctions, which, although not subject to criminal liability, however, operative work on their detection is a prevention of these crimes.

The article provides a list of typical offenses committed in the process of conducting electronic auctions for the sale of electric energy. In particular, the author identifies the most common offenses of this category, such as the creation of discriminatory conditions during the sale of electricity by a state-owned company – a trader at an auction, resale on the “day-ahead” market at inflated prices of electricity purchased under bilateral contracts for the purchase and sale of electricity from “Energoatom”, unfair competition on the electricity market between producers of alternative sources of electricity (representatives of renewable energy) and producers of nuclear energy based on the corruption component and schemes for misuse of

© Sakharova Olena, 2022

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2022.4\(58\).15](https://doi.org/10.36486/np.2022.4(58).15)

Issue 4(58) 2022

<http://naukaipravookhorona.com/>

budget funds, price/volume manipulation on the electricity market by traders of state-owned companies, etc. The article also shows how the new model of the electricity market, introduced in Ukraine since 2019, differs from the previous one.

The main results of the research presented in the article are the identification of the main financial and economic documents of enterprises of the electric power industry, which should be studied and analyzed by operatives of the National Police for the purpose of timely and effective detection and prevention of criminal and other offenses committed in the process of conducting electronic sales auctions electrical energy.

Finally, in the article, the author summarizes the factors that complicate the detection and investigation of criminal offenses committed in the energy industry.

Keywords: electronic auction, electricity market, public procurement, “ProZorro”, traders, distribution system operators.

Отримано 28.11.2022